

Oponentský posudek disertační práce M. Jarošové Středověká architektura mendikantských řeholí ve Slezsku.

Práce pěkná, svědomitá, zjevně napsána s láskou k tématu. Autorka podává důkladný historický úvod, katalog klášterů a závěrem charakter architektury mendikantských řeholí a její vztah k paralelním stavbám v ostatních zemích.

Dokonale se orientuje v literatuře, svědomitě cituje prameny a v diskusních otázkách neváhá projevit vlastní názor. Stejně dokonalá je fotografická dokumentace (některé snímky mají až uměleckou úroveň). Krátce práce, která potěší.

Nadto práce, otevírající i cestu k budoucímu výzkumu. Pokusím se ji naznačit – s plným vědomím toho, že pro čistého historika umění je to cesta nesmírně obtížná a kolegyně Jarošová by po ní mohla jít jen na základě vlastní úvahy.

Jde o problém dodneška živý, fakticky politikum, který lze shrnout slovy: řády – město – kníže – národnost.

V Čechách jsme přivykli představě, že mendikantské kláštery jsou organickou součástí při německé kolonizaci nově budovaných měst. Odtud také už na počátku 14. století střet biskupa Jana z Dražic s německými mendikanty a v roce 1333 založení čistě českého kláštera agustiniánů-kanovníků v Roudnici. Jestliže však kapitolu československé minoritské provincie roku 1238 vede Tvořimír – patrně Čech – bude třeba tuto představu upravit.

Nevím, jestli pro Slezsko existuje podobná monografie o německé kolonizaci, jakou pro Čechy napsal J. V. Šimák v souboru Českých dějin. Jisté je pouze to, že slovanský živel ve Slezsku v průběhu staletí mizí a že neslyšíme ani náznak procesu, který v Čechách vede od Dalimila k bohemizaci církve i měst. Nadto ve Slezsku jsou fundátory klášterů knížata – opět vazba, která se v Čechách projevit nemůže.

A jaký byl vztah minoritů a dominikánů? Jaké byly jejich mravy? Bez florentských mendikantů by nevznikl Decameron – u nás slyšíme ve staročeském Mastičkáři o tetě Vavříně a mnichu od johanitů. (Ostatně k mendikantům patřili i agustiniáni obutí).

Kdyby mi autorka chtěla udělat radost, napsala by laskavý list prof. Kutznerovi (60-279 Poznań, ul. Palacza 133 nr. 1), s nímž jsem o její práci telefonicky hovořil – projevil o ni velký zájem – a J. Eysymontt (na adresu jejího syna Rafala – Uniwersytet Wrocławski, Institut Historii Sztuki, ul. Szewska 36, 50-139 Wrocław), oběma je kolem osmdesátky, oba vážně nemocní, a dopis – eventuálně s připojením xeroxu pár stran, kde jsou citováni, by je výrazně potěšilo.

Jsem si vědom toho, že jsem před autorkou položil soubor otázek takřka neřešitelných, ale chtěl jsem, aby si uvědomila, jak rozsáhlé perspektivy svou prací otevřela.

S potěšením doporučuji její práci k obhajobě.

V Praze 30. 5. 2011

prof. Ivo Kořán

P.S.: Píši perem pro zatvrdilý ischias, který mne neposadil k psacímu stroji.

